

28.8.2024

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 20.6.2024

Hallituksen esitysluonnos vuoden 2025 tuloveroasteikosta, tuloverolain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta sekä eräiden muiden verolakien muuttamisesta

Elinkeinoelämän keskusliitto EK kiittää lausuntopyynnöstä tässä asiassa ja esittää lausuntonaan seuraavaa.

Veroasteikon indeksitarkistus

Esitysluonnoksessa esitetään, että valtionverotuksessa sovellettavan tuloveroasteikon muita kuin kahta ylintä tulo rajaa korotettaisiin noin 3,4 prosentilla indeksitarkistuksen vuoksi. Indeksitarkistusta ei tehtäisi asteikon kahteen ylimpään tulo rajaan.

EK katsoo, että työn verotusta ei tulisi miltään osin kiristää, ja ehdotus jättää indeksitarkistus edellä kuvatuin tavoin osittain tekemättä ei ole kannatettava.

Kotitalousvähennys

Esitysluonnoksessa esitetään kotitalousvähennyksen enimmäismäärää ja vähennysprosentteja alennettaviksi ja omavastuuosuutta korotettavaksi. Kiristysten taustalla on hallituksen kevään kehysriihessä tekemä päätös supistaa kotitalousvähennystä 100 miljoonalla eurolla. Kotitalousvähennystä myönnettiin vuonna 2022 yhteensä 525 miljoonaa euroa.

EK toteaa, että esitetty vähennyksen parametrien kiristys on hyvin mitava. Muutos korostuu erityisesti kotitalous- hoiva- ja hoitotyön osalta, johon on sovellettu kuluvan vuoden lopussa päättyvää määräaikaista kotitalousvähennyksen korotusta. Vaikka tavoitteena on kotitalousvähennyksen verotuottovaikutuksen supistaminen noin yhdellä viidesosalla, kotitalous- hoiva- ja hoitotyöstä myönnettävän vähennyksen enimmäismäärästä leikataan määräaikainen korotus huomioon ottaen yli puolet enimmäismäärän pienentyessä 3.500 eurosta 1.600 euroon.

Leikkauksen vaikutus esimerkiksi iäkkään ja heikkokuntoisen, paljon kotitalous- hoiva- ja hoitopalveluja käyttävän ihmisen käteen jäävään

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

PL 30 · Eteläranta 10, 00131 Helsinki · Puhelin 09 42020
etunimi.sukunimi@ek.fi · www.ek.fi · Y-tunnus 1902799-1 · Kotipaikka Helsinki

Talous ja tutkimus
Lauri Lehmusojä

28.8.2024

tuloon on siten enimmillään 1.900 euroa vuodessa. Näin merkittävällä muutoksella voi arvioida olevan jo huomattavia vaikutuksia siihen, missä määrin henkilöllä on jatkossa varaa ostaa palveluja kotiinsa ja kuinka pitkään hän voi niiden tuella asua kotonaan.

Esitysluonnoksessa ei kuitenkaan ole esitetty vaikutusarviota siitä, missä määrin esitetty leikkaus lisäisi hyvinvointialueiden menoja ikään-tyneiden ihmisten siirtyessä nykyistä aiemmin kotoaan raskaampien palvelujen piiriin.

Kotitalousvähennyksen työllisyysvaikutusten ja harmaan talouden torjuntaan liittyvien vaikutusten osalta esitysluonnoksessa on viitattu VATT:in ja Palkansaajien tutkimuslaitoksen vertaisarvioimattomaan tutkimukseen, jossa ei valitulla tutkimusasetelmalla löydetty näyttöä kotitalousvähennyksen merkittävästä vaikutuksesta työllisyyteen ja harmaaseen talouteen. Kyseisestä tutkimuksesta tehdyt johtopäätökset ovat olleet melko pitkälle meneviä. Kuten esimerkiksi professori Roope Uusitalo on todennut¹, on vähintään yllättävä johtopäätös, että tuki, joka melkein puolittaa kotitalouspalvelujen hinnan, ei lainkaan vaikuttaisi kysyntään, ja että tutkimuksen tuloksista on pitkä matka väitteeseen, jonka mukaan kotitalousvähennyksen vaikutus siivous- ja remonttipalvelujen kysyntään olisi nolla.

Esitysluonnosta tulisi täydentää vaikutusarvioiden osalta ja harkita kotitalousvähennyksen leikkauksen kohtuullistamista nyt esitetystä.

Muuttokustannukset ja työnantajan maksamat viranomaisrekisteröinnit ja eräät muut maahantu-
loon liittyvät kustannukset

Esitysluonnoksessa esitetään, että työnantajan työntekijälle maksamat muuttokustannukset ja muuttoon liittyvät matkustamiskustannukset olisivat työntekijälle kokonaan verovapaita etuuksia aina, kun muutto tapahtuu työpaikan sijainnin vuoksi nykyisen 50 prosentin sijaan. Työnantaja voisi verovapaasti korvata myös passin, viisumin, työ- ja oleskeluluvan, veronumeron ja henkilötunnuksen hakemisesta aiheutuneet kustannukset. Työntekijän perheenjäsenen vastaavat kustannukset olisi niin ikään mahdollista korvata verovapaasti.

Ehdotus varmistaisi, että ulkomailta Suomeen muuttava työntekijä saisi muuttokustannusten osalta samat verovapaat etuudet kuin Suomesta ulkomaille muuttava työntekijä, ja että myös kotimaisissa työstä johtuvissa muutoissa olisi mahdollista korvata muuttokustannukset verovapaasti. Esitetty lakimuutos myös selkeyttäisi Suomeen muutosta johtuvan viranomaisasioinnin kustannusten korvaamisen verokohtelua.

¹ Akateeminen talousblogi: Vielä kerran kotitalousvähennyksestä <https://blog.hse-econ.fi/9518.html?p=9518#more-9518> viitattu 28.8.2024.

Talous ja tutkimus
Lauri Lehmusojä

28.8.2024

EK pitää ehdotettuja muutoksia merkittävänä ja erittäin kannatettavina parannuksina, jotka osaltaan helpottavat ulkomaisen työvoiman rekrytointia, vähentävät siihen liittyvää hallinnollista taakkaa ja parantavat työvoiman alueellista kohtaantoa kotimaassa.

Rajat ylittävään työskentelyyn liittyvä kulttuuri-, kieli- ja muu valmennus

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että rajat ylittävissä työskentelytilanteissa työnantajan kustantama kulttuuri-, kieli- ja muu vastaava valmennus säädettäisiin verovapaaksi etuudeksi työntekijälle. Tältä osin esitys on perusteltu ja hyvin kannatettava.

Luonnoksessa esitetään myös, että työnantajan kustantama työntekijän perheenjäsenen kielikoulutus ja muu vastaava valmennus katsottaisiin veronalaiseksi eduksi.

EK katsoo, että esitystä on tältä osin painavia perusteita muuttaa siten, että työnantajan kustantama kielikoulutus on verovapaa etu myös työntekijän perheenjäsenille.

Työnantajan ja suomalaisen yhteiskunnan kannalta olisi ensiarvoisen tärkeää, että ulkomailta Suomeen tulevat työntekijät eivät työskentelisi täällä vain lyhytaikaisesti, vaan pysyisivät maassa pitkään ja kotiutuisivat pysyvämmiin tänne. Työntekijän perheen ja puolison kotiutuminen Suomeen on merkittävimpiä pitovoimatekijöitä kilpailussa siitä, minne kansainväliset osaajat pysyvämmiin asettuvat. Perheen kotiutumisessa ennen muuta kielitaito on ratkaisevassa asemassa. Näin ollen on monesti työnantajan intressissä tarjota kielikoulutusta myös työntekijän puolisolle ja perheenjäsenille. Tällaisesta koulutuksesta ei tulisi muodostua veronalaista etua.

Edellä ehdotetun muutoksen verotuottovaikutuksen voinee arvioida jäävän hyvin vähäiseksi.

Työsuhdeautojen verotuet

Esitysluonnoksessa ehdotetaan nollapäästöisten työsuhdeautojen verotuen voimassaolon jatkamista kehysriihessä päätetysti vuoden 2029 loppuun. Tältä osin ehdotus on kannatettava.

Hybridiautojen autoedun verotusarvon alennusta ja työnantajan tarjoaman latausedun verovapautta ei ehdoteta jatkettavaksi, eli ne olisivat voimassa voimassaolevan lainsäädännön mukaisesti vuoden 2025 loppuun.

EK esittää harkittavaksi myös hybridiautojen autoedun verotusarvon alennuksen jatkamista liikenteen sähköistymisen tukemiseksi. Työnantajan tarjoaman latausedun pysyvällekin verovapaudelle olisi painavia syitä liikenteen sähköistymisen edistämisen lisäksi mm. siksi, että

Talous ja tutkimus
Lauri Lehmusojä

28.8.2024

verotuotto lataussähkön verottamisesta palkkana jäisi todennäköisesti hyvin vähäiseksi suhteessa työnantajille tällaisen edun arvon tarkasta mittaamisesta, ilmoittamisesta ja verotuksesta muodostuvaan hallinnollisen työn määrään.

EK toteaa myös, että yleisen arvonlisäveron korottaminen on johtamassa polkupyöräedun osalta epätarkoituksenmukaiseen hallinnolliseen taakkaan. Polkupyöräetu on usein toteutettu leasing-sopimuksella, ja sopimuksen kesto ja ehdot on useassa tapauksessa laskettu siten, että polkupyörän leasing-maksu on täsmälleen verovapaan polkupyöräedun enimmäismäärän 1.200 euroa vuodessa suuruinen. Arvonlisäveron korotuksen myötä 100 euron kuukausittainen leasing-maksu nousee näissä tilanteissa 101,21 euroon, jolloin muodostuu 1,21 euron suurinen veronalainen polkupyöräetu kaikkine ilmoitusvelvollisuuksineen. EK ehdottaa, että TVL 64 §:ssä säädettyä verovapaan polkupyöräedun enimmäismäärää korotetaan arvonlisäveron kiristystä vastaavasti esimerkiksi 1.224 euroon vuodessa (102 euroon kuukaudessa).

Reserviläisvarusteiden vähennyskelpoisuus

EK kiinnittää huomiota siihen, että esitysluonnoksessa ei ole esitetty valtiovarainministeriön keväällä selvittämää reserviläisten hankkimien varusteiden vähennyskelpoisuutta. EK katsoo, että vähennyskelpoisuuden toteuttamiselle olisi painavia perusteita kansallisen turvallisuuden näkökulmasta. Vähennysoikeus voisi myös olla julkisen talouden kannalta tehokas malli reserviin kuuluvien sotilaiden henkilökohtaisen varustuksen parantamiseen.

Muilta osin EK:lla ei ole asiassa lausuttavaa.

Ystävällisin terveisin

Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Sami Pakarinen
Johtaja